

N:o 9.

Af Herr P. Waldenström: Angående ändring i gällande bestämmelser rörande oäkta barns arfsrätt.

Upprepade gånger har frågan om oäkta barns rättigheter i förhållande till sina föräldrar varit föremål för offentlig öfverläggning, men ännu synes deras ställning icke alls vara, hvad den bör vara. Genom närvarande lagstiftning är om oäkta barn, som icke är afladt under äktenskapslöfte, bestämdt, att det skall njuta underhåll intill viss tid af sina föräldrar, äfvenså att det skall ega rätt till arf efter sin moder, såvida, 1:o) det icke är afladt under moderns äktenskap, 2:o) modern sjelf låtit i kyrkoboken anteckna det såsom sitt barn. Denna arfsrätt gäller dock blott sådan egendom, som icke utgör bröstarfvinges laglott. Efter fader har oäkta barn *ingen* arfsrätt.

Det torde vara mycket svårt, att i dessa bestämmelser upptäcka någon förnuftig grund. Bör oäkta barn i något fall anses ega rätt till arf efter föräldrar, så bör väl denna dess rätt bestämmas endast deraf, att det är barn. Men då synes den enklaste rättvisa fordra, 1:o) att dess arfsrätt efter moder icke göres beroende af, huruvida modern låter eller icke låter i kyrkoboken anteckna det såsom *sitt* barn; 2:o) att det får samma rätt till arf efter fader som efter moder, eftersom det är lika mycket barn af honom som af henne. Men icke blott det. Då det icke kan nekas, att oäkta barn är barn lika väl som äkta barn, så finnes ingen förnuftig grund att icke tillerkänna det förra samma rätt som det senare. Har icke barnet rätt till arf på den grund, att det är barn, så blir det väl i längden svårt att gentemot kommunismen upprätthålla

äka barns arfsrätt. Att det oäka barnet är afladt utom äktenskapet eller utan äktenskapslöfte är icke *dess* fel och bör således icke göra någon inskränkning i *dess* barnarätt. Denna grundsats, hvars rättighet väl icke kan med förnuftiga skäl bestridas, är ock i *ett* fall uti vår lagstiftning erkänd. Ärfdabalken kap. 8 § 6 stadgar nemligen, att om qvinna »är våldtagen och varder deraf hafvande och föder barn», så skall »det barn njuta samma rätt som annat äka barn». Men är oäka barns arfsrätt i *ett* fall erkänd, så synes den enklaste rättvisa fordra *dess* erkännande äfven i andra fall. Hvarför skulle barn af *våldtagen* qvinna njuta rätt framför barn af qvinna, som till exempel blifvit af skamliga frestelser från mannens sida öfvervunnen och af honom förförd?

Utom denna rent rättsliga sida har saken äfven en sedlig. Om åt oäka barn medgäfves full barnarätt, så skulle detta utan tvifvel blifva ett i många afseenden verksamt medel mot det lättsinne, hvarmed nu ofta qvinnor förföras och bringas i namnlöst elände.

På grund af hvad jag således anført, beder jag att få föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring af hvad som hittills genom Ärfdabalken samt Kongl. Förordningen den 14 April 1866 är stadgadt om oäka barns arfsrätt, att sådan rätt må i hvarje fall tillerkännas oäka barn lika med barn af laggift säng.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 23 Januari 1885.

P. Waldenström.